

Til: Finanskomiteen
Fra: Norsk Venturekapitalforening (NVCA)

SKRIFTLIG INNSPILL: STATSBUJSJETT 2025

Takk for at Norsk Venturekapitalforening (NVCA) får delta i Finanskomiteens høring om Statsbudsjettet 2025.

NVCA er interesseorganisasjonen for aktive eierfond i Norge, og representerer såkorn-, venture- og oppkjøpsfond. NVCA har i dag 107 medlemmer som totalt eier 450 norske selskaper, med 89 900 ansatte. Selskapene spenner fra små tidligfaseselskaper med titalls ansatte, til store etablerte bedrifter med hundretalls ansatte, og er representert i de aller fleste sektorer i Norge.

Utflyttingsskatt for fysiske personer (Kap. 5)

Det er bred enighet blant gründere og investorer om at det er nødvendig med en såkalt «Exit-skatt». NVCA er imidlertid skeptisk til innretningen på forslaget fra regjeringen. Det nye forslaget treffer norske gründere og investorer som bygger morgendagens næringsliv på en måte som kan medføre en svært urimelig og i praksis helt u håndterlig skattlegging. Innretningen som er foreslått i statsbudsjettet, gjør at utenlandsk kapital og kompetent arbeidskraft ikke vil flytte til Norge, men heller satse i andre land. Norske gründere og bedriftseiere vil med regjeringens forslag bli motivert til å flytte fra Norge før betydeligere verdier skapes. Dette er i sterk kontrast til regjeringens tidligere uttalelser om at Norge skal være det beste landet å bygge bedrift i.

NVCA stiller seg spørrende til om innspillene fra tunge høringsinstanser knyttet til ny innretning av en «Exit skatt», er grundig vurdert av regjeringen. Slik innretningen foreligger i budsjettet, bærer den dessverre preg av å være ideologisk basert fremfor hva som faglig sett vil fungere best.

NVCA mener at skatt bør beregnes på realiserte verdier, ikke urealiserte slik regjeringen foreslår. Oppstarts- og tidligfasebedrifter verdsettes ofte på forholdsvis høye verdier uten at likvide midler er tilgjengelig. Gründere sitter med aksjer i selskaper som de i realiteten er innelåst i og som de ikke kan realisere før mange år frem i tid, forutsatt at de lykkes. De vil ha vanskelig med å betale en høy skatteregning, selv etter 12 år. Skal suksessbedrifter skaleres og vokse, vil en del gründere måtte flytte utenlands for å følge opp drift og investeringer. En Exit-skatt bør ikke tvinge gründere til å realisere aksjer for å gjøre opp skattegjelden, noe som i mange tilfeller ikke vil være mulig. NVCA mener at skatten bør være som i dag, og først forfalle når det foreligger realiserte verdier.

Dersom regjeringen likevel opprettholder forslaget om å beregne skatt på urealiserte verdier, mener vi følgende er svært viktig:

- **Reberegning og reduksjon for verdifall på realisasjons-/forfallstidspunktet:** Det må skje en reberegning av verdien på realisasjons- /dødstidspunktet, eller på forfallstidspunktet (som vi foreslår å utvide til 20 år), slik at Exit-skatten reduseres med eventuelt verdifall fra utflytting til oppgjørstidspunktet. Dagens regler hensyntar slikt verdifall. Det er en sikkerhetsmekanisme, og det er derfor ikke noe argument at man ikke skattlegger økt verdi etter utflytting, slik regjeringen argumenterer med for å fjerne regelen. Følger man f.eks. opp en skalering av en virksomhet utenlands i mer enn 12 år, skal man ikke skattlegges hardere enn om man ble i Norge. Skatterettens grunnprinsipp er at man skattlegges for reelle inntekter når de oppstår.
- **Utvidet grense for hjemflytning:** Fristen for forfall bør settes til 20 år etter utflytting fra Norge.
- **Unntak for personer som har vært bosatt i Norge i mindre enn 10 år:** Exit-skatten bør ikke utløses for personer som har vært skattemessig bosatt i Norge i under 10 år forutsatt at aksjene ble ervervet før vedkommende ble skattemessig bosatt i Norge og hvis verdøkningen på aksjene ikke kan knyttes

til investeringer i Norge. For aksjer knyttet til investeringer under oppholdet i Norge bør det maksimalt gjelde en femårsregel, tilsvarende den som gjaldt generelt frem til 29. november 2022.

- **Gevinsten må regnes i valutaen i landet selskapet tilhører:** Den latente gevinsten skal utregnes i den valutaen hvor selskapet er hjemmehørende.

Det er også viktig at forslaget om å gjøre unntak for skatt ved død dersom arvtakeren bor i Norge eller returnerer til Norge opprettholdes.

Opsjonsordningen (Kap 3.5)

Det er svært positivt at regjeringen følger opp anmodningsvedtaket om en utvidelse av reglene om skattegunstige opsjoner. Med utvidelse av ordningen til selskaper som er inntil 12 år, har inntil 150 årsverk pr år og balansesum på 200 millioner kroner, vil langt flere selskaper omfattes.

NCVA anbefaler imidlertid at tre forhold i regjeringens forslag endres for å sikre at ordningen blir best mulig:

1. Nåværende forslag sier at selskapets samlede driftsinntekter i inntektsåret før tildelingstidspunktet skal være på 80 millioner kroner eller mindre. Vi ser at det i anmodningsvedtaket som regjeringen følger opp, jfr. representantforslag 8:143 S (2023–2024), jf. Innst. 397 S (2023–2024), ikke er sagt noe om driftsinntekter og at departementet derfor har latt nåværende terskel ligge. Formålet med en forbedret opsjonsordning er at flere selskaper, også vekstselskaper, skal kunne benytte seg av ordningen og det er derfor logisk å heve terskelverdien for driftsinntekter til samme nivå som balansesum, altså 200 millioner kroner.
2. Opsjonene bør kunne være opsjoner i et morselskap i konsern og ikke bare opsjoner i selve arbeidselskapet. Dette er en svært praktisk situasjon fordi aksjene i morselskapet lettere kan selges av de ansatte, og man unngår å få inn minoritetsaksjonærer i konsernet.
3. Opsjonene må kunne tildeles også før den ansatte begynner å jobbe. Det bør være mulig å kunne inngå opsjonsavtale og arbeidsavtale samtidig. Dagens regler leses som at «den ansatte» allerede er i gang med arbeidsforholdet og opsjonsavtaler inngått før dette er derfor ikke gyldig.

Struping av Investinor (kap 952)

Investinor og Nysnø har en viktig betydning for norske tidligfaseselskaper. NVCA er derfor kritisk til at det ikke bevilges frisk kapital til Investinor i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Det er en tid med stor usikkerhet i finansmarkedet. Dette gjør at mange private investorer sitter på gjerdet, prosessene tar lengre tid og det kommer mindre kapital til bordet. I en slik situasjon kan staten ta en viktig rolle som stabilisator og bidra til å holde markedet for tidligfaseinvesteringer i gang. På tross av dette velger regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett å ikke tilføre ny kapital til verken Investinor eller Nysnø.

Nysnø har fortsatt penger på bok etter å ha fått 1,857 milliarder i fjor, men det er mange viktige og lovende selskaper som faller utenfor mandatet til Nysnø. Dette er selskaper som kunne vært fanget opp av aktive eierfond støttet av Investinor. Investinor har gjennom mange år opparbeidet seg en sentral og viktig rolle i det norske tidligfasemiljøet, og det er kritisk at de ikke kan følge opp eksisterende posisjoner eller etablere nye.

NVCA ber om at det i Statsbudsjettet for 2025 bevilges kapital til fond-i-fondsmandatet til Investinor. Dette slik at aktive eierfond kan investere i selskaper også i urolige tider.

Vi stiller oss til disposisjon hvis komiteen har noen spørsmål eller behov for mer informasjon fra vår side.

Med vennlig hilsen,

Ellen Amalie Vold
Administrerende direktør
Norsk Venturekapitalforening (NVCA)